

راه حل های طبیعت محور باید عدالت را در اولویت اول خود قرار دهند^۱

نویسنده: سوفی رایبنسون^۲

منبع: بولتن موسسه مطالعات توسعه دانشگاه ساسکس (IDS)^۳

تاریخ انتشار: ۲۵ جولای ۲۰۲۳

مترجم: حمیدرضا زرنگار

اشاره :

گرم شدن هوا اثرات مخربی بر حیات موجودات دارد و سبب تخریب اکوسیستم های طبیعی، وقوع سیل و خشکسالی و برهم خوردن تعادل اقلیمی و اکولوژیکی می شود. جذب و ترسیب کربن، تغییر دی اکسید کربن اتمسفری به شکل ترکیبات آلی کربن دار توسط گیاهان و تسخیر برای مدت زمان معین است. این فرایند طی عمل فتوسنتز توسط گیاهان صورت می گیرد. گفته می شود ترسیب کربن توسط پوشش گیاهی، ساده ترین و به لحاظ اقتصادی، عملی ترین راهکار ممکن برای مواجهه با بحران تغییر اقلیم است. دی اکسید کربن به طور طبیعی از طریق فرآیندهای بیولوژیکی، شیمیایی و فیزیکی از جو جذب می شود. این تغییرات را می توان از طریق تغییر در کاربری زمین و شیوه های کشاورزی، مانند تبدیل زمین های زراعی به زمین هایی برای گیاهان غیر زراعی سریع رشد تسریع کرد. موضوع مهم در راستای عملی شدن جذب و ذخیره سازی کربن در جوامع بشری، همانا رعایت عدالت اقتصادی و اجتماعی در فعالیت های اقلیمی و از جمله جنبش های مهار و جذب کربن در سطح بین المللی و به ویژه در مورد کشورهای جنوب است. ضمن آن که در مجموع تمامی این فعالیت ها به شرط همراهی و همدلی مردمان در جوامع و به ویژه کشورهای جنوب وسعت خواهند یافت.

مطلب پیش روی توصیفی است اندک از یک گزارش پژوهشی که به تازگی در باب تجربه عملی و پژوهشی دینفعان، دست اندرکاران و پژوهشگران، در قالب چند پروژه ذخیره سازی کربن صورت گرفته و در آن به موضوع رعایت عدالت و همچنین همراهی جوامع محلی با این اقدامات در قالب سازو کارهای طبیعت محور که با اقتضانات بومی جوامع جنوب تناسب بیش تری دارد توجه گردیده است.

^۱ Nature-based Solutions projects must make justice their first priority

^۲ Sophie Robinson

^۳ <https://www.ids.ac.uk/people/sophie-robinson/>

در سطح جهانی، پروژه های حفاظتی که رسوب گذاری و فرو نشست کربن را گسترش می دهند در مبارزه با تغییرات آب و هوایی حیاتی دانسته می شوند. از آنجا که این پروژه ها از نظر تعداد و مقیاس گسترش می یابند، درک ابعاد اجتماعی آن ها و چگونگی دستیابی به نتایج عادلانه برای مردم و محیط زیست بسیار مهم است.

یک مقاله پژوهشی جدید که توسط یک تیم تحقیقات بین رشته ای بین المللی که آمبر هاف^۴ محقق موسسه مطالعات توسعه نیز در آن حضور دارد این موضوع را بررسی کرده و در می یابد که پروژه های راه حل های طبیعت محور باید بر درک چگونگی تفاوت دیدگاه های عدالت بین کسانی که آن ها را طراحی می کنند و کسانی که در کنار آن ها زندگی می کنند، بنا شوند.

مقاله راولز در حرا: درک عدالت در پروژه های راه حل های طبیعت محور^۵ که این هفته در People and Nature منتشر شد، این پرسش را مطرح می کند که چگونه باید در تعقیب راه حل های طبیعت محور در مورد عدالت بیندیشیم و مفهوم سازی کنیم.

نویسندگان، این پرسش را با مقایسه و تطبیق نحوه چارچوب بندی و مفهوم سازی عدالت در عرصه اولین پروژه "کربن آبی" مبتنی بر گیاه حرا در میکوکو پاموچا^۶ توسط مشارکت کنندگان و ذینفعان محلی، طرف های بین المللی و اسناد حاکم و پروژه خواهر خوانده اش جنگل آبی وانگا^۷ کشف می کنند. هر دو پروژه در ساحل کنیا واقع شده و شامل ورودی قابل توجهی از اعضای جامعه است.

هیچ درک جهان شمولی از عدالت وجود ندارد

این تحقیق نشان داد که مشارکت کنندگان جامعه به این دو پروژه افتخار می کنند، اما "عدالت" از مجموعه ایده های جهانی بسیار دور است. اغلب بین طرف های مختلف درگیر - دانشمندان، حامیان مالی، متخصصان و افراد محلی ساکن - در مورد این که عدالت چیست ناهماهنگی وجود دارد. همان گونه که نویسندگان اشاره می کنند این موضوع به دلیل شکل گیری اندیشه های عدالت به واسطه تجربیات، تاریخ و فرهنگ های مختلف، و همچنین موقعیت و وضعیت اجتماعی گروه های متفاوت درگیر در ادامه پروژه ها است.

۴ Amber Huff

۵ Rawls in the mangrove: Perceptions of justice in nature-based solutions projects

۶ The First Mangrove-Based 'Blue Carbon' Project, Mikoko Pamojaj

۷ Vanga Blue Forest

یافته های مقاله آشکار می سازد که موفقیت پروژه راه حل های طبیعت محور به رضایت و مشارکت فعال افرادی که در مناطق پروژه زندگی می کنند بستگی دارد. این موضوع مستلزم تعهد واقعی به کار سخت، درک و احترام به هنجارها و انتظارات برای انصاف در تصمیم گیری و به اشتراک گذاشتن منافع پروژه، و مهم تر از همه، درک دیدگاه ها و تجربیات مختلف از عدالت است.

در مورد عمل گرایان و پژوهشگرانی که در حال طراحی و مطالعه مداخلات راه حل های طبیعت محور هستند، مهم است که درک کنند اگر کار را با یک مفهوم "خارجی" از عدالت آغاز کنند که با واقعیت وضعیت موجود مطابقت نداشته باشد، این عدم تطابق می تواند در پروژه به طرق مختلف منجر به پیامدهای منفی شود. به عنوان مثال، اگر بخواهیم مفهوم "اندازه ای برابر برای همه" را به عنوان مفهوم عدالت اعمال کنیم، می تواند در برابر آسیب پذیری هایی که گروه های مختلف در یک اجتماع محلی نظیر زنان، سالخوردگان یا کسانی که قربانی شدن در آمد را به دلیل یک پروژه تجربه می کنند، نقطه ای کور ایجاد کند. پروژه های با نیت خوب می توانند ساختارهایی حکومتی را که ممکن است به نظر بیگانگان دموکراتیک و بسیار منصفانه باشند، اما شاید فاقد مشروعیت و حمایت محلی باشند، تحمیل کنند. پروفیسور مارک هاکسام^۸ از دانشکده علوم کاربردی دانشگاه ناپیر ادینبورگ^۹ و نویسنده اصلی مقاله، می گوید:

"مهم است که اطمینان حاصل شود جوامع پشت این پروژه های حفاظتی حیاتی توانمند شده و حمایت می شوند. ذینفعان محلی که برای این تحقیق با آن ها صحبت کردیم به کار خود افتخار می کردند و مایل به گسترش آن بودند. یافته های ما از این ایده حمایت می کند که راه حل های طبیعت محور به بهترین وجه زیربنای عدالت اخلاقی برای وضعیت اضطراری اقلیمی است. این به کار سخت در خصوص درک دیدگاه های محلی متکی است؛ و همچنین بازاری که امکان قیمت های کربن بالاتر را فراهم کرده و کارایی اقتصادی را در خصوص زمین منتفی نماید. گوش دادن به محلی ها و یادگیری از چشم اندازهای آنان همیشه بخشی ضروری از این کار است."

دکتر امبر هاف عضو هیئت علمی موسسه مطالعات توسعه و همکار پروژه می گوید:

"واقعیت آن است که عدالت برای افراد مختلف، با اولویت ها، موقعیت های اجتماعی و سطوح مختلف قدرت اجتماعی در محیط های حفاظتی، دارای معانی متفاوتی است. به عنوان مثال، یک

^۸ Mark Huxham

^۹ Edinburgh Napier University's School of Applied Sciences

خریدار در بازار داوطلبانه کربن، یک وزیر و یا یک کشاورز خرده پا، در مورد عادلانه بودن یا منصفانه بودن دسترسی به منابع و توزیع مزایای مرتبط با یک پروژه حفاظتی، اولویت‌ها و ایده‌های بسیار متفاوتی دارند. در نتیجه، مباحثات داغی پیرامون مسائل مربوط به چگونگی دستیابی به عدالت در محیط‌های حفاظتی در جریان است. مهم آن است که پروژه‌های حفاظت به فهم ادراکات موجود در خصوص مفهوم عدالت همچون دیگر جنبه‌های پروژه‌های حفاظتی نظیر موضوع دقت علمی، توجهی یکسان و یا حتی بیش تر نشان دهند."

توجه به تاریخچه حفاظت

درک عدالت در پروژه‌هایی مانند پروژه‌های کربن آبی در کنیا در زمینه تاریخچه حفاظت از اهمیت بیش تری برخوردار است و مداخلاتی را که جابجایی، بد فهمی، انکار عاملیت و آرای مردم را در پی دارد، و در شکل دیگر در جنوب جهانی به طور گسترده تر به جوامع و مناظر بومی و روستایی آسیب رسانده است را شامل می‌شود. نویسندگان مقاله تصریح می‌کنند که با وجود ظهور مدیریت جامعه‌محور^{۱۰} تلاش‌ها برای وارد کردن عدالت کامل در پروژه‌های حفاظتی، بحث شدیدی بین کسانی که همچنان بر حفاظت تأکید دارند و به دلیل نادیده گرفتن عدالت مورد انتقاد قرار می‌گیرند و کسانی که فکر می‌کنند عدالت باید مهم‌ترین ارزشی باشد که امروزه مداخلات حفاظتی را هدایت می‌کند، ادامه دارد.